

Jó csapat nélkül nincs kiemelkedő egyéni teljesítmény!

Interjú Faragó Tamás olimpiai bajnok vízilabdázóval, a Nemzet Sportolójával

There is No Outstanding Individual Performance Without a Good Team

Interview with Mr Tamás Faragó, Olympic Champion Water Polo Player, Athlete of the Nation

Mondjuk úgy, hogy eddig is népszerű voltam, most viszont még népszerűbb lettem – mondta némi iróniával Faragó Tamás, reagálva arra, hogy beszélgetésünknek a Nemzet Sportolójává választása adta meg az indokát. Az olimpiai, világ- és Európa-bajnok vízilabdázóval könnyű volt megtalálni a hangot egy igazán nyílt, őszinte, a szakmai kérdéseket, a pályafutást és a sportág helyzetét egyaránt érintő tartalmas beszélgetéshez.

■ **Az eddigi megnyilatkozásaiból kiemelkedik egy keserű mondat, amely az 1972-es müncheni olimpián elért ezüstéremre vonatkozik: akkor és ott nem nyerhettünk. Mi volt ennek az oka?**

– Elsősorban a játékvezetői ténykedés, az a hatalom, amely a bíró kezében van, és amellyel vissza lehet élni. A sportdiplomácia nem tudta elérni, hogy számunkra, ha nem is kedvező, de legalább megfelelő játékvezető vezesse a mérkőzést. És abban az időben, az akkori vetélkedést figyelembe véve egy Marculescu nevű román játékvezető ténykedése nekünk semmi jót nem jelentett. A vízilabda szubjektív sportág, a néző sokszor nem is érti miért ez vagy éppen az ellenkezője az ítélet. Enyhén szólva is, nem velünk szimpatizált a bíró, kifejezetten ellenünk dolgozott. Ilyenkor két-három góllal egyszerűen jobbnak kell lenni. Ennyivel viszont nem voltunk jobbak, így 3-3 lett a végeredmény.

■ **Sokszor, sokaktól hallottuk már, ha a sportágról volt szó: jó volna, ha edzőnek, játékosnak, és főleg a nézőnek világos volna, hogy mi történik a medencében, és annak mi a következménye.**

– Az előrelépés első számú feltétele, másképpen szólva, ahhoz, hogy a vízilabdasport megfeleljen a XXI. század követelményeinek, ki kell küszöbölni a szubjektivitást. Mindenki számára világossá kell válnia, hogy aki győzött, az azért győzött, mert jobb volt. Vagyis a medencében mutatott teljesítménynek, a játéktudásnak, a technikai fölénynek, a taktikai fegyelemnek kellene az elsődlegesnek lennie.

■ **A szabályokat vagy a játék technikáját kell-e ehhez megváltoztatni?**

– A vízilabda eredetileg szezonális sportág, ellentétbe, mondjuk, a jégkorong. Azzal, hogy egész éves programokat szerveznek, elveszik az az esztétikai érték, ami jellemezte. A néző nyáron élvezzi a napsütést, kék a víz, sárga a labda, fókaként úsznak a játékosok a medencében, még irigyelni is lehet őket, hiszen ha jó csinálják, az látszik, hogy élvezik, játszanak. Húsz-harminc éve egyfolytában mondom: a sportág nemzetközi vezetői, ahelyett, hogy megoldanák a problémákat, bonyolítják a szabályokat, az előírásokat, a versenykiírásokat, ezáltal úgy érzik, hogy még fontosabbá teszik magukat, miközben egy retró hangulatú, kicsit ódon sportágat irányítanak így.

■ **Értelmezhető-e ezek között a körülmények között ma is, hogy valaki, mint ön volt a maga idejében, a „világ legjobbja”?**

– A világ legjobbja mindig a világ éppen legjobb csapatából kerül ki. Eredmények, győzelmek, elsőségek kellenek, és az adott csapat kulcsjátékosa lesz a világ legjobbja. Itt mutatkozik meg a csapat, a csapatjáték értéke. Közösség, összefogás, jó csapat nélkül a kiemelkedő egyéni teljesítményt sem lehet értelmezni.

■ **Sztárokra mindig szüksége van egy sportágnak. Hogyan képződnek a vízilabda sztárjai?**

“Let us say that I have always been popular, but now I have become even more popular,” Tamás Faragó said with some irony, reacting to the fact that we wanted to speak to him about his newly earned Athlete of the Nation title. It was easy to engage in a truly open, honest and meaningful conversation with the Olympic, World and European Champion of water polo about professional issues, career and the situation of the sport.

■ **In Your previous interviews one bitter sentiment stood out about the silver Olympic medal won in 1972 in Munich: it was impossible for us to win then and there. What was the exact reason for that?**

– Primarily the referee's actions, the power in his hands that could be abused. Sports diplomacy was not able to get a referee to lead the match who is at least suitable if not favourable for us. At the time, due to the existing competition, a Romanian referee called Marculescu could not mean anything good for us. Water polo is a subjective sport, the audience often does not comprehend why a certain thing happened and not the opposite. To put it mildly, the referee was not on our side; he worked specifically against us. In such cases, we simply have to be better with two or three goals. Lacking that, the final result was 3-3.

■ **We have heard many times from many people about this sport: the**

– Magának a sportágnak kell népszerűnek lennie, de a média szerepe meghatározó. Ha egy képesség nélküli fickóból lehet celebet csinálni, akkor a sportban egyszerűbb a dolog. Mert ha bedobja, akkor bent van. Van objektív tudás, mérce. És kell egyfajta szakmai fölény. Hogy azért tudjon valamit, de nagyon. Legyen egyéniség, vonzó személyiség. Külséjében, megnyilvánulásában legyen alkalmas elérni és kezelni a népszerűséget.

■ A jelenlegi magyar vízilabdának mely irányokban kell fejlődnie, milyen irányokban tud megmaradni az élvonalban?

– A magyar vízilabda erénye, hogy megvolt a technikai fölénye, amely mellett egy szellemi erő is ott volt. A csapatjátékokban nagyon fontos, hogy taktikailag mikor mit kell csinálni. A kultúra, az edzői kar állapota, a tehetséggondozás mikéntje alkalmassá teszi a magyar vízilabdát arra, hogy sikersport legyen és maradjon. Lehet, hogy kell várjunk 15-20 évet, de megint lehet egy világső siker csapat, egy új Kemény-korszak, amikor három olimpiát nyertünk zsinórban.

■ Az utánpótlás állapota ezt megengedi?

– Meg bizony, mert Magyarországon bárhová mész, akár a gazdasági vagy politikai területre, ez szó szerint egy kapcsolódási pont, a valamire való férfi vízilabdázni akar, ez egy jó populáció. És a szülők is így tekintenek erre: nemcsak játékosokat, férfiakat is nevelünk, egészséges önbizalommal. Akik mellesleg tudják, ha válogatottak, bajnokok nem is lesznek, a társaságukban és a hölgyek körében is népszerűek lesznek.

■ Férfiúi tulajdonságokról esett szó eddig, pedig edzőként a női vonalon, a nemzetközi színvonalú női vízilabda megteremtésében volt sikeres.

coach, the players, and especially the spectators should see clearly what is going on in the pool and what the consequences are.

– The number one condition for progress, in other words, for water polo to meet the requirements of 21st century should be the elimination of that subjectivity. It must become clear to everyone that the winning group won because they were better. That is, performance in the pool, abilities, technical superiority and discipline in tactics should be paramount.

■ What should be changed to achieve that? The rules or the technique?

– Water polo was originally a seasonal sport, its opposite could be, say, ice hockey. Organising year-round programmes has deprived it of its distinctive aesthetic value. In the summer, spectators enjoy the sun, the water is blue, the ball is yellow, the players swim in the pool like seals, and they are even envied, because if they perform well, they seem merely to play and enjoy it. I have kept saying this for 20-30 years: international sport leaders do not solve problems but further complicate the rules, specifications and regulations for competitions, and thus make themselves look more important and keep this sport retro-style and old-fashioned.

■ Can the title “world-leading” – which You also held at the time of Your success – be interpreted at all today, under these circumstances?

– The “world-leading” title is always given to someone from the world’s best team. If a team has results, victories and priorities, their key player will be world-leading. This reflects the value of a team and team game. There is no outstanding individual performance without community, teamwork and a good team.

■ Stars are needed in every branch of sport. How are they born in water polo?

– The sport itself needs to be popular, but the media plays a crucial role too. If you can make a celebrity out of an incompetent guy, it is an even easier process in sports. Because if you throw the ball in, it is in. There is objective knowledge, a standard. Also, there is a need for a sense of professional superiority, a lot of knowledge and training, a character, an attractive personality. You should be able to

achieve and manage fame in presence, behaviour and speech.

■ In what directions should the current Hungarian water polo develop, and in what directions can it remain at the forefront?

– The virtue of Hungarian water polo has always been technical superiority and, in addition, the necessary mental power. In team games, tactical steps and their timing are very important. Hungarian water polo can be and stay successful due to its culture, the condition of the coaching staff, and the methods of talent nurturing. We may have to wait another 15-20 years, but we might have a successful world-leading team again, a new Kemény-era, when we won three Olympics in a row.

■ Does the state of the supply allow for this?

– Certainly, because everywhere you go in Hungary, whether in the economic or political field, it is a point of connection; a decent man wants to play water polo, it is a good population. Parents are also aware of the fact that we not only raise players, we raise men with a healthy self-esteem who know that even if they fail to become a member of the national team or a champion, they will be popular with their community and with ladies.

■ We have talked about masculine qualities so far, although as a coach You have been successful in developing the world-class Hungarian women’s water polo.

– We can say it was a proper choice because, in fact – I hope you do not get this wrong – I am familiar with two things: water polo and women. We have become truly successful, accordingly. I have to add that my philosophy remained the same as a coach as it was when I was a player: it is the team and the players that create the coach. The receptiveness of the girls brought on success, that is obvious.

■ No matter the amount of success as a coach, Your past as a player is of primary importance. Was the Olympics the pinnacle, or are other victories more important for You in terms of stamina, performance or special solutions?

– If you enter the Alfréd Hajós Swimming Pool on Margaret Island, you can see the names of Olympic champions on a marble

– Ha lehet így mondani, ez adekvát választás volt, mert igazából – ha nem értik félre – két dologhoz értek, a vízilabdához meg a nőkhöz. Ennek megfelelően sikeresek is voltunk. Hozzá kell tennem, hogy az edzői filozófiám az megegyezik a játékos filozófiámmal. Játékosként is mindig azt vallottam, hogy a csapat, a játékosok csinálják az edzőt. A lányok pedig fogékonyak voltak, amelynek következtében eredményesek is lettek, ez nyilvánvaló.

■ **Bármekkorák az edzői sikerek, azért az igazi mégis a játékos múlt. Az olimpia volt a csúcs, vagy erőnlétet, teljesítményt, különleges megoldásokat tekintve valamely más győzelem lett a legfontosabb az ön számára?**

– Ha belépsz a margitszigeti Hajós Alfréd uszodába, akkor márványtáblán ott vannak az olimpiai bajnokok nevei. Ha ezt látod, nyilvánvalóan minden vágyad, hogy te is oda fölkerülj. Ehhez meg olimpiai bajnoknak kell lenned. És a társadalom is ezt tartja a legtöbbszörre, olimpia négyévente van csak, az egész világ erre figyel. Amikor mi olimpiát nyertünk, akkor nemcsak győztünk, hanem magasan a legjobb játékot mutattuk be, magam pedig a góloknak több mint a felét lőttem a magyar válogatottban. Ez megalapozta azt a népszerűséget, amely mind a mai napig elkísér.

plaque. That sight obviously makes us strive for the same title through winning the Olympics. Society considers it the greatest success as well, since the games take place every four years, with the whole world watching. When we won there, it was not merely a victory, but by far our best game presented, and I scored more than half of the goals for the Hungarian national team. My popularity to this day is based on that.

■ **So much so that You are a member of the 20th century national team, the player of the century, if that can be interpreted, the best water polo player of the century?**

– These things are flattering, they make me proud, because everyone would be pleased to hear that they are called “the best of all time,” the Pelé of water polo, and so forth. But all that it really means is that I did my job very well, and it remained memorable. I have proved what I always say: if you have talent, you do something the other one can't, but if you are a genius, you do something the other one can't even imagine. I tried to implement the latter.

■ **Olyannyira, hogy a XX. század válogatottjának tagja, az évszázad játékosa lett, ha ez értelmezhető, a század legjobb vízilabdázója.**

– Ezek olyan dolgok, amelyek simogatnak, büszkivé tesznek, mert kinek nem jó hallani, hogy „minden idők legjobbja”, meg a vízilabda Peléje, meg hasonlók. De ez nem jelent többet, minthogy amit csináltam, azt biztosan nagyon jól csináltam, és az emlékezetes maradt. Megvalósítottam azt, amit szoktam mondani, hogy a tehetség olyat csinál, amit a másik nem tud, de a zseni az olyat is csinál, amit a másik el sem tud képzelni. Ezt az utóbbit is igyekeztem megvalósítani.

■ **Egy csapatsportban persze egyedül semmit sem ér a tehetség, a zsenialitás. Társak is kellenek. Kiket emelne ki?**

– Neveket nem említenék, hosszú lenne a sor. A lényeg, hogy az előttem lévő generáció elfogadott engem barátoknak, az utánam jövő generáció meg méltónak bizonyult a barátságomra. Szeretettel tekintek ezekre az emberekre, mert az eredmény, a hozzáállás, a szemlélet mind alkalmassá és érdemessé teszi őket a tiszteletre, barátságomra. Nagy tehetségimádó vagyok, és sokan méltóak. Úgy érzem, a tehetség megbecsülése és gondozása kifejezi valahogy az emberiség iránti tiszteletemet, irodalom, művészet, film, bármi elismerés

■ **In a team sport, great talent or a genius is not worth anything alone. They need companions. Who would you highlight?**

– I would not mention names, it would be a long line. The point is that the former generation accepted me as a friend, and the later generation proved worthy of my friendship. I look upon these people with love, because their results, attitude and mindset make them suitable and worthy of my respect and friendship. I am a great lover of talent, and many are worthy of love. I feel that the appreciation and care for talent is somehow an expression of my respect for humanity; by recognising literature, art, film, I express my respect for talent – of others and my own. That is why I easily tip my hat when I see talent in the pool.

■ **This year You became Athlete of the Nation, quite young in the category, replacing a real “big old man”, another water polo player, György Kárpáti, everyone's Gyurika. What was the experience like?**

– As I have said many times, I have always felt like an athlete of the nation, and

nemcsak a mások, hanem a saját tehetségem iránti tiszteletemet is kifejezi. Ennek megfelelően az uszodában sem esik nehezemre megszívagelni a tehetséget.

■ **Az idén lett a Nemzet Sportolója, a kategóriában tulajdonképpen fiatalon, egy igazi „nagy öreg” és szintén vízilabdázó, Kárpáti György, mindenki Gyurikája helyén. Hogyan élte meg?**

– Nem először mondom: mindig is a nemzet sportolójának éreztem magam, mindig az országért, az emberekért, a szurkolók örömeire igyekeztem mindent kihozni magamból. Eleve fájdalmas, hogy valakinek meg kell halnia, hogy megnyíljon az út!

■ **De ez mindenkire igaz!**

– Akkor is fájdalmas, mert sporttársat, barátot vesztettem el. Viszont legalizálódott egy helyzet, amely érzelmileg mindig megvolt bennem, sőt még pénz is jár hozzá, és ez egy igazi megtiszteltetés, nagy kitüntetés, de hogy mekkora, az az embereknek, a szurkolóknak a megnyilvánulásából derül ki legjobban. Most éppen a Balatonon nyaralunk a családdal, és mindenki köszön, gratulál, nem jön szembe senki, hogy ne reagálna erre. Odafigyelést, rangot jelent ez a cím. Bátran mondom, soha nem voltam ennyire népszerű.

M. Lengyel László

tried to do my best for the sake of the country, the people, to the joy of the fans. It is painful that someone has to die for the way to open!

■ **But this is true for everyone.**

– It still hurts to lose another sportsman and a friend. Yet, my long-standing state of mind have become “legalised,” with some money involved, and it is great honour, but its real significance is shown by the gestures of people, the fans. We are currently on a holiday with my family at Lake Balaton, and everyone reacts to the news: they greet and congratulate me. This title brings attention and rank. I dare say I have never been this popular.

